

# TÜRK İSLAM EDEBİYATINDA DİDAKTİK MANZUMELER

|       |                                                  |                                                                                                                                   |
|-------|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | Ders Adı:                                        | TÜRK İSLAM EDEBİYATINDA DİDAKTİK MANZUMELER                                                                                       |
| 2     | Ders Kodu:                                       | ITS5139                                                                                                                           |
| 3     | Ders Türü:                                       | Seçmeli                                                                                                                           |
| 4     | Ders Seviyesi                                    | Yüksek Lisans                                                                                                                     |
| 5     | Dersin Verildiği Yıl:                            | 1                                                                                                                                 |
| 6     | Dersin Verildiği Yarıyıl                         | 1                                                                                                                                 |
| 7     | Dersin AKTS Kredisi:                             | 6.00                                                                                                                              |
| 8     | Teorik Ders Saati (saat/Hafta)                   | 3.00                                                                                                                              |
| 9     | Uygulama Ders Saati(saat/Hafta)                  | 0.00                                                                                                                              |
| 10    | Laboratuvar Ders Saati (saat/hafta) :            | 0                                                                                                                                 |
| 11    | Dersin Önkoşulu:                                 |                                                                                                                                   |
| 12    | Dersin Dili:                                     | Türkçe                                                                                                                            |
| 13    | Dersin Veriliş Şekli:                            | Yüz yüze                                                                                                                          |
| 14    | Dersin Koordinatörü:                             | Dr. Öğr. Üyesi ALİ İHSAN AKÇAY                                                                                                    |
| 15    | Dersi Veren Diğer Öğretim Elemanları:            |                                                                                                                                   |
| 16    | Koordinatör İletişim Bilgileri:                  | aliakcay@uludag.edu.tr                                                                                                            |
| 17    | Dersin WEB adresi:                               |                                                                                                                                   |
| 18    | Dersin Amacı:                                    | Bu dersin amacı, öğrencinin Türk İslam Edebiyatı'nda önemli bir yer teşkil eden manzum didaktik metinleri tanımasını sağlamaktır. |
| 19    | Dersin Mesleki Gelişime Katkısı:                 |                                                                                                                                   |
| 20    | Dersin Öğrenme Kazanımları:                      |                                                                                                                                   |
|       | 1                                                | Edebiyat ve bilim arasındaki ilişkinin farkında olur.                                                                             |
|       | 2                                                | Müslüman bilim adamlarının bir öğretim aracı olarak şiiirden nasıl istifade ettiklerini kavrar.                                   |
|       | 3                                                | Bilim tarihinde manzum metinlerin yerini kavrar.                                                                                  |
|       | 4                                                | Din-edebiyat ilişkisini analiz eder.                                                                                              |
|       | 5                                                | Dini-didaktik edebiyatımızın İslami ilimlere olan katkısını fark eder.                                                            |
|       | 6                                                | Didaktik metinlerin üslubunu kavrar.                                                                                              |
|       | 7                                                | Edebi sanatların didaktik edebiyatımızdaki yerini kavrar.                                                                         |
|       | 8                                                | İlimlerin ele alınışındaki telif türlerini daha iyi analiz eder.                                                                  |
|       | 9                                                | Çocuk edebiyatında didaktik metinlerin önemini kavrar.                                                                            |
|       | 10                                               | Hedef kitleye göre değişiklik arz eden didaktik metinlerin üslup farklılıklarının farkında olur.                                  |
| 21    | Dersin İçeriği:                                  |                                                                                                                                   |
| Hafta | <b>DERS İÇERİKLERİ</b>                           |                                                                                                                                   |
|       | <b>Teorik</b>                                    | <b>Uygulama</b>                                                                                                                   |
| 1     | "Didaktik", "Şiir", "nazım" ve "ilim" kavramları |                                                                                                                                   |
| 2     | Didaktik edebiyatın ortaya çıkışı                |                                                                                                                                   |
| 3     | İslam edebiyatında didaktik tarzın ortaya çıkışı |                                                                                                                                   |
| 4     | Manzum ilim tasnifleri                           |                                                                                                                                   |
| 5     | Manzum akaidnameler, tevhid ve münacatlar        |                                                                                                                                   |

|    |                                                                                      |  |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 6  | Manzum hadis ve hadis usulü                                                          |  |
| 7  | Manzum Şurutu's-Salâtlar Manzum İlmihaller, Feraiznameler, Hacnameler,               |  |
| 8  | Manzum tefsirler ve mealler                                                          |  |
| 9  | Didaktik edebiyatta Hz Peygamber: Manzum siyerler, miraçnameler ve mevlid literatürü |  |
| 10 | Manzum sözlük ve gramer                                                              |  |
| 11 | Manzum tarihler: Peygamber kıssaları, Manzum destanlar, Gazavatnameler               |  |
| 12 | Manzum ahlak kitapları: Nasihatnameler, Fütüvvetnameler                              |  |
| 13 | Diğer bilimlere ait manzumeler I                                                     |  |
| 14 | Genel değerlendirme                                                                  |  |

|    |                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 22 | Ders Kitabı, Referanslar ve/veya Diğer Kaynaklar: | <p>ÇELEBİOĞLU Âmil, 'Türk Edebiyatında Manzûm Dinî Eserler', Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları, İstanbul, 1998, s. 349-365.</p> <p>LEVEND Ağâh Sırrı, "Dinî Edebiyatımızın Başlıca Ürünleri", Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1972, s. 35-80.</p> <p>AKKUŞ Metin, Klasik Türk Şiirinin Anlam Dünyası: Edebi Türler ve Tarzlar, Ankara, 2006.</p> <p>CANIM Rıdvan, Divan Edebiyatında Türler, Grafiker Yayınları, Ankara, 2010.</p> <p>AKÇAY Ali İhsan, Türk Edebiyatı'nda Manzum Akaidnameler, Emin Yay. Bursa 2015.</p> <p>AKÇAY Ali İhsan, "Salah Tracts In Verse Within Turkish Literature Khulasat Al-Kaidanı And Turkish Translations In Verse", International Journal of Humanities and Social Science, Vol. 1 No. 15 [Special Issue – October 2011], ISSN 2221-0989(Print)</p> <p>ANBARCIOĞLU Meliha (Tarihkâhya), "İtikad-nâme ve Türkçe Çevirisi", Necati Lugal Armağanı, TTK Basımevi, Ankara, 1968, s. 649-701.</p> <p>ATAY Hüseyin , "Fatih-Süleymânîye Medreseleri Ders Programları ve İcazetnameler", Vakıflar Dergisi, XIII (1981), ss. 171-236.</p> <p>FAZLIOĞLU Şükran, Ta'lim İle İrşad Arasında: Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın Medrese Ders Müfredatı, Dîvan İlmî Araştırmalar, S. 18, (2005/1). ss. 115-173.</p> <p>FAZLIOĞLU Şükran, "Manzûme fî tertîb el-kutub fî el-'ulûm ve Osmanlı Medreseleri'ndeki Ders Kitapları", Değerler Eğitimi Dergisi, C. I, S. 1. Ocak 2003, ss. 97-110</p> <p>FAZLIOĞLU Şükran, "Nebî Efendi-zâde'nin Kasîde fî el-kutub el-meşhûre fî el- ulûm'una göre bir medrese ders talebesinin ders ve kitab haritası", Kutadgubilig, İstanbul 2003, Sayı 3, ss. 191-221.</p> <p>İshak Zencânî, "Akaid Manzûmesi" –Türkçe Manzûm–, Akâid Risaleleri XIII (Ayrı Basım), Haz. Ali Nar, Yy., Ty., s. 1-31.</p> <p>TUZCU Kemal, "Klasik Arap Şiiri'nde Didaktik Şirler", AÜDTCFD, 47, 2 (2007) 148-150.</p> <p>ZENGİN Zeki S., "Kurtuluş Savaşı Döneminde Medrese Öğretim Programları ve Ders İçeriklerinin Düzenlenmesi Çalışmaları", AÜİFD., C. XLIV (2003) Sayı 1, s. 277-313.</p> <p>YILDIRIM Kadri, "Didaktik Şiirin Abbasiler Döneminde Ortaya Çıkışı ve Gelişimi Üzerine Bir İnceleme", UÜİFD., 2009, C. XVIII, S. 1.</p> |
|----|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                         |               |        |               |
|-------------------------|---------------|--------|---------------|
| 23                      | Değerlendirme |        |               |
| YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARI |               | SAYISI | KATKI YÜZDESİ |
| Ara Sınav               |               | 0      | 0.00          |
| Kısa Sınav              |               | 0      | 0.00          |
| Ödev                    |               | 0      | 0.00          |

|                                                |   |        |
|------------------------------------------------|---|--------|
| Yıl Sonu Sınavı                                |   | 100.00 |
| Toplam                                         | 1 | 100.00 |
| Yıl içi çalışmalarının Başarıya Oranı          |   | 0.00   |
| Finalin Başarıya Oranı                         |   | 100.00 |
| Toplam                                         |   | 100.00 |
| Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları |   |        |

**24 AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU**

| ETKİNLİK                                                | SAYISI | Süresi (Saat) | Toplam İş Yükü (Saat) |
|---------------------------------------------------------|--------|---------------|-----------------------|
| Teorik Dersler                                          |        |               |                       |
| Uygulamalı Dersler                                      |        |               |                       |
| Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme) |        |               |                       |
| Ödevler                                                 |        |               |                       |
| Projeler                                                |        |               |                       |
| Arazi Çalışmaları                                       |        |               |                       |
| Arasınavlار                                             |        |               |                       |
| Diğer                                                   |        |               |                       |
| Yarıyıl Sonu Sınavı                                     |        |               |                       |
| Toplam İş Yükü                                          |        |               |                       |
| Toplam İş Yükü / 30 saat                                |        |               |                       |
| Dersin AKTS Kredisi                                     |        |               | 6.00                  |

**25**

**PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE  
DERS ÖĞRETİM KAZANIMLARI İLİŞKİSİ TABLOSU**

|      | PY1 | PY2 | PY3 | PY4 | PY5 | PY6 | PY7 | PY8 | PY9 | PY10 | PY11 | PY12 | PY13 | PY14 | PY15 | PY16 |
|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|------|------|------|------|------|
| ÖK1  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK2  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK3  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK4  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK5  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK6  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK7  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK8  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK9  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK10 | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |

**ÖK: Öğrenme kazanımlar PY: Program yeterlilikleri**

|               |             |         |        |          |              |
|---------------|-------------|---------|--------|----------|--------------|
| Katkı Düzeyi: | 1 çok düşük | 2 Düşük | 3 Orta | 4 Yüksek | 5 Çok Yüksek |
|---------------|-------------|---------|--------|----------|--------------|